



Yenjö yenë yaan de raan niop?

Yaan raan niop acï tekic arak diäk. Yeen:

- e rot looi bi raan rielde nyuöth raan dët në kaamdenic në dhöl cie piath
- aa loi rot emæen ku ye rot dhuök thïn, ku
- e rot looi të cïeëj lëu bi kəc luöi këræc ke thïn.

Yaan raan niop alëu bi tuöl eya në dhöl de onlaany. Yen aye cöl cyberbullying (thaibabuliyn), mæn ye luui në dhöl teknołji cït mæn de intanet (internet) ka në ka ke telepuun yeke luui benë raan dët ya yonj në keek. Alëu benë tooc wël lëët raan ku në dhöl de yimeel, yenë jam rac tuwoc thïn ku tēëu de wël cie piath në cuwraai ke kəc kők kōu.

Yaan raan niop ebën acïe ye gam etai tai në thukuul ke NSW yiic. Acï thukuul lueel mæn bi kek ya luui ke mëdhiëth ke mïth, dupiöc ku mïth ke thukul bïkë yaan raan niop cie ye cök loi rot ku bïkë dac bën thïn ku bïkë luui në piöu ebën të cen tuöl.

Yenjö lëu ba looi na të cenë mænhdu yonj?

Piëñë ke yïn cï rot päl piny ku det lucl de kē cï tuöl yic ebën

Mænhdu abi nyic mæn ke kē lueel ya piñ. Të yen rot tak thïn aye theek ku kã diir een aa bi keek dhiil në tïj apiath. Ye mænhdu wæci piöu bi ya jam në kē cï tuöl. Lëkë mænhdu mæn pieth gueel yaanj të cen tuöl.

Të cïn kã diir een piñ, ke thiëc ba kã juëc kők yök na wïc keek: yenä, yenjö, ye ténou, ye næn.

Lëkkë mænhdu mæn ke cie yeen yen cï wuöc

Mïth aa lëu bïkë röth ya gök ku ye kãn alëu bi keek cök yök röth ke kek tak ke kek cie piöth mit. Luel kã bi keek cök ril piöth cït mæn ba lueel wu, 'Në yic ye kãn atö ke ye këriliic bi thany', ka 'Yæn mit piöu në wët cïn ye kãn lëk yæn. Yïn bi rot dhiil yök ke cïn këræc bi tuöl enonj yïin në thukulic'.

Thiëc mænhdu yenjö wïc bi looi- ku yenjö wïc ba looi

Apiath ba mænhdu kuony bi kã dhal een tïeñ dhöl ben keek luoi thïn yetök në wët bi yeen kuony bi rot yök ke nönj riel lëu en kē looi në yenhde yetök.

Na tö mænhdu ke cie nönj këræc bi yeen yök ku ye rot yök ke nyic kē looi, ke yeen alëu bi ke dhöl ke luoi kã them në luoi:

- Bi nhom määär në wët yaan.
- Bi dhuk ku jël.
- Bi tö ke cïn kē tek ka bi rot looi ke cït ke cië diæc.
- Bi lueel ye "Acïe yeen" ka bi lueel ye "Jol kōc!" në yepiöu ebën.

Na yaan tul në thukulic, kääcë wek ke mænhdu bi lëk dupiöc. Na wïc mænhdu bi jam wek ke raan dët ku cie thukul ka të ye yïn ye tak ke kuony dët peei abi luui, ke alëu ba lëk een bi lo webthait Kids Helpline (Dhöl Kuony Mïth). Yeen alëu eya ba telepuun läau tö në 1800 55 1800 yup.

Ye næn yen ban jam wuöc ke thukul?

Mænhdu alëu bi tö ke cie wïc ba jam wek ke kəc luui në thukulic. Jam ye wëtë yic ku lëkkë yeen mæn ke wïc thukul bi nyic ku tö ke bi kony.

Na wïc een, juir ba mat wenë dupiöny e mænhdu. Yïn lëu ba thiëc eya ba jam wenë bänj e thukul.

Jam wek ke thukul të cïn gäau na nönj kē diir yïin në wët kã ke tãn mænhdu të cïn këræc bi yeen yök thïn.

Kuony yenë mëdhiëth ku kəc tïj mïth ku kəc niop

Kids Helpline (Dhöl Kuony Mïth) eya anonj laany e jam mëdhiëth kenë kəc cï keek piöc ye luui lon kuony, wël ke lëk ku jïëëm (kanthelin) të mëdhiëth ke mïth tö runken gwoc në 0- agut cï run ke 18. Alëu ba keek cwoł gwoc në thaa 9 miäkuur agut cï thaa 9 wakou në Kööl e Tök agut cï Kööl e Dhiëc ku thaa 4 thëei agut cï thaa 9 wakou në wiken (Kööl e Dhetem ku Kööl e Nhialic) në telepuun 1300 1300 52.

Lon wëër e thok në telepuun

Na wïc ba jam wek ke thukul oa Parent Line NSW ku wïc bi yïin kuony wëër Thorj e Lïñliith cöl raan e wëër thok në dhöl telepuun tö të 131 450, lëkë yeen thonj yen wïc ku thiëc raan lui të telepuun bi cööt. Raan luui në telepuun abi raan ye thok waar bëi në laanyic bi yïin kuony në jam bïn jam. Acïn wëu bi keek thiëc yïin.